

אִישׁוֹת

זוגיות בבראשית

בראשית פרק א

(כו) ויאמר אלהים נעשה אדם בצלמנו כדמותנו וירדו בדגת הים ובעוף השמים ובבהמה ובכל הארץ ובכל הרמש הרמש על הארץ: (כז) ויברא אלהים את האדם **בצלמו בצלם אלהים ברא אתו זכר ונקבה ברא אתם:** (כח) ויברך אתם אלהים ויאמר להם אלהים **פרו ורבו ומלאו את הארץ וכבשה** ורדו בדגת הים ובעוף השמים ובכל חיה הרמשת על הארץ:

בראשית פרק ב

(ז) וייצר יקוק אלהים את האדם עפר מן האדמה ויפח באפיו נשמת חיים ויהי האדם לנפש חיה:...(יח) ויאמר יקוק אלהים **לא טוב היות האדם לבדו אעשה לו עזר כנגדו:** (יט) ויצר יקוק אלהים מן האדמה כל חית השדה ואת כל עוף השמים ויבא אל האדם לראות מה יקרא לו וכל אשר יקרא לו האדם נפש חיה הוא שמו: (כ) ויקרא האדם שמות לכל הבהמה ולעוף השמים ולכל חית השדה ולאדם לא מצא עזר כנגדו: (כא) ויפל יקוק אלהים תרדמה על האדם ויישן ויקח אחת מצלעתיו ויסגר בשר תחתנה: (כב) ויבן יקוק אלהים את הצלע אשר לקח מן האדם לאשה ויבאה אל האדם: (כג) ויאמר האדם זאת הפעם **עצם מעצמי ובשר מבשרי** לזאת יקרא אשה כי מאיש לקחה זאת: (כד) **על כן יעזב איש את אביו ואת אמו ודבק באשתו והיו לבשר אחד:** (כה) ויהיו שניהם ערומים האדם ואשתו ולא יתבששו:

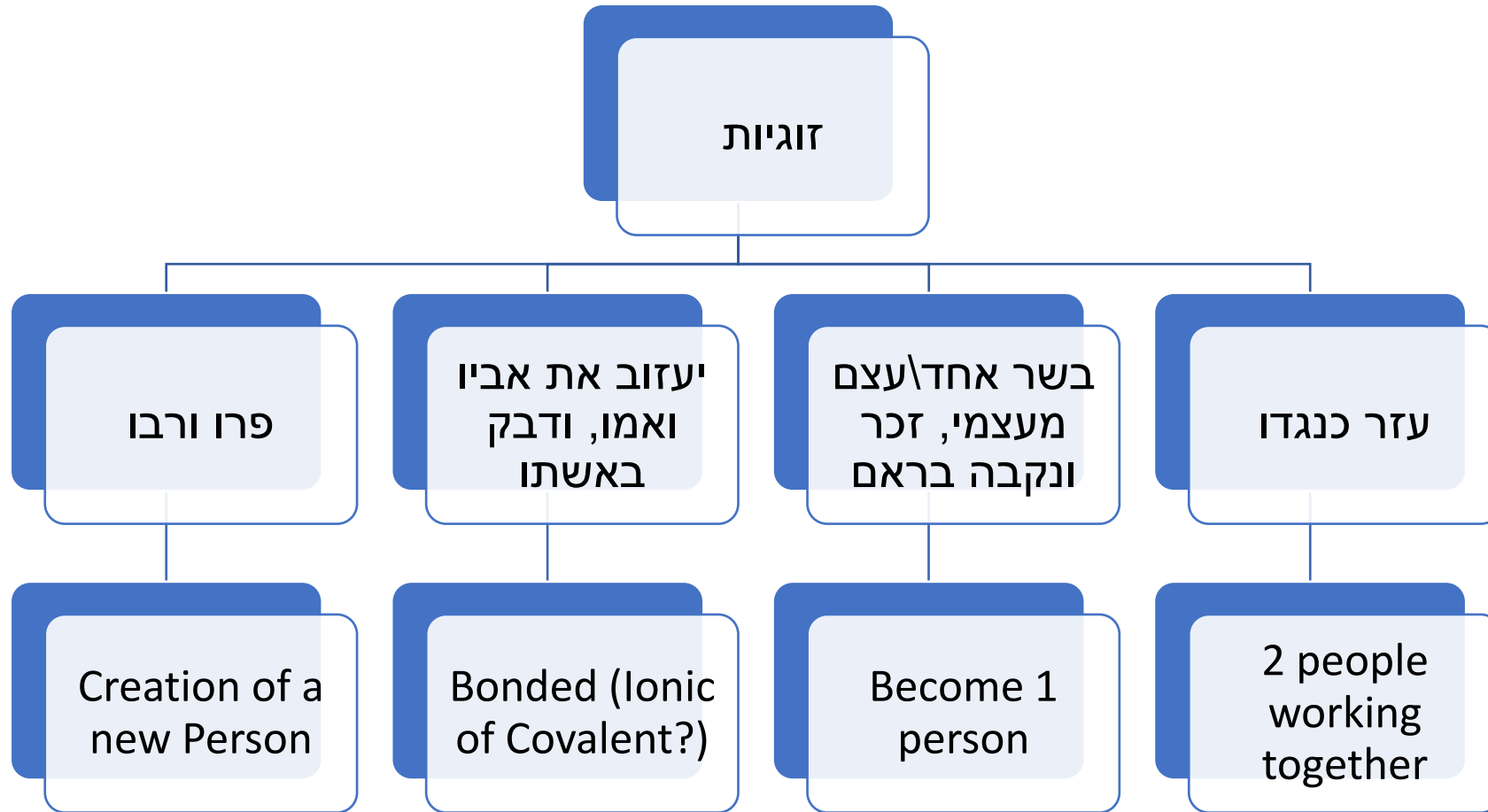
זוגיות

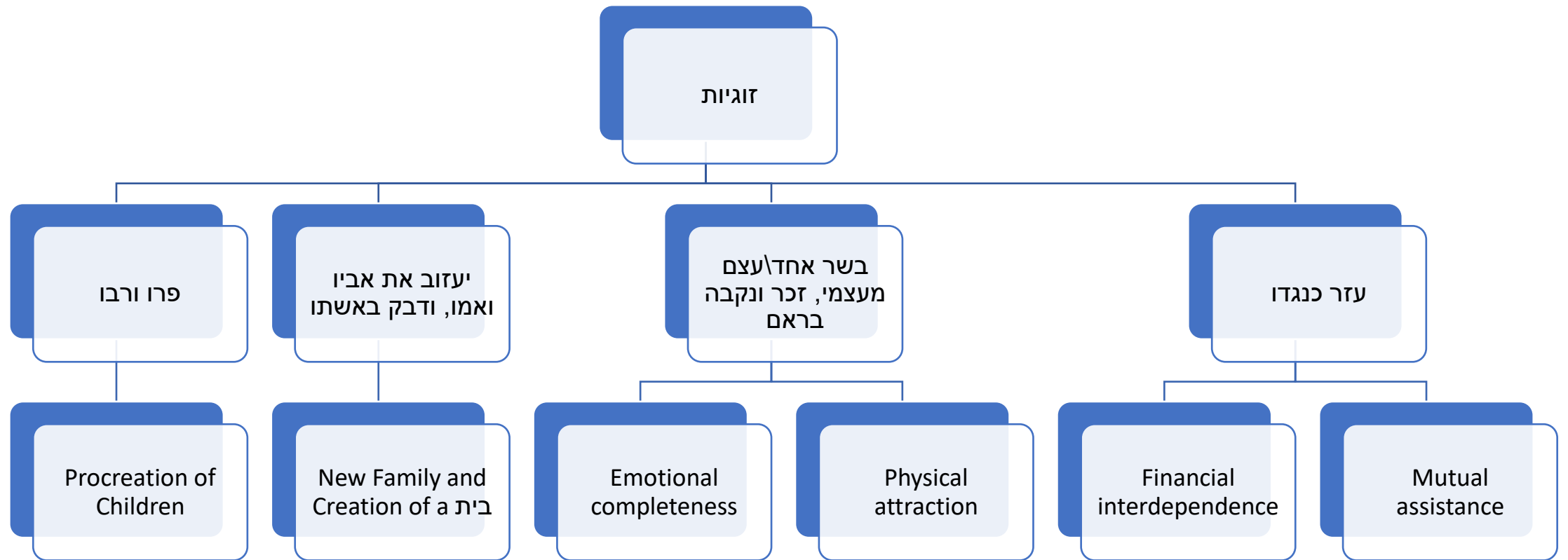
פרו ורבו

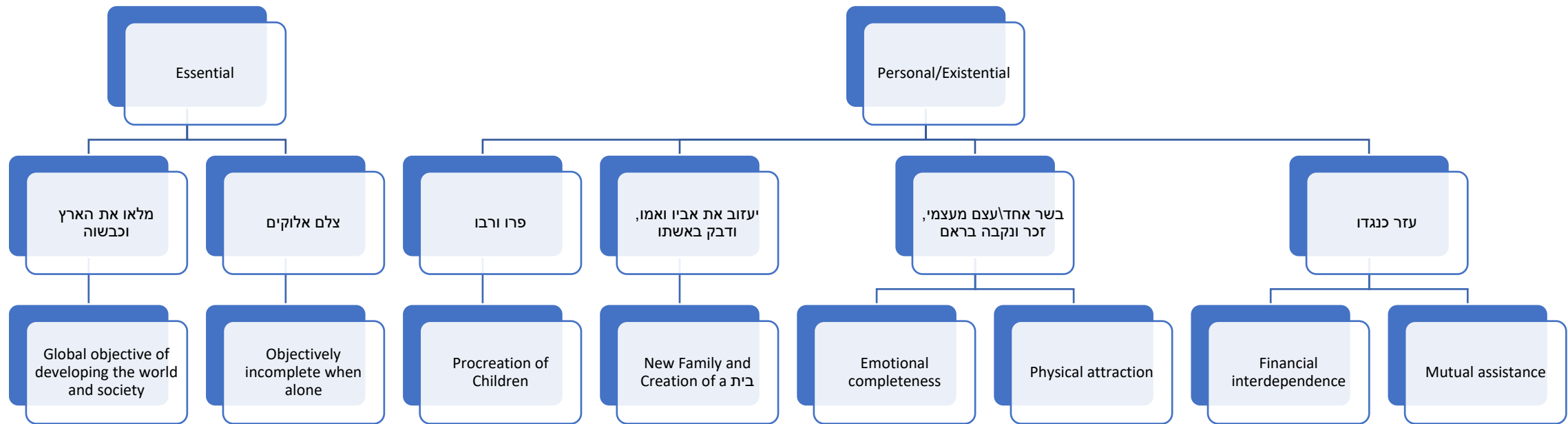
יעזוב את אביו
ואמו, ודבק
באשתו

בשר אחד\עצם
מעצמי, זכר
ונקבה בראם

עזר כנגדו

Antediluvian Amorphousness of Marriage

בראשית פרק ו, ב-ג

(ב) ויראו בני האלהים את בנות האדם כי טבת הנה ויקחו להם נשים מכל אשר בחרו:

רמב"ן בראשית פרשת בראשית פרק ו פסוק ב
...וספר הכתוב החמס, ואמר עוד "מכל אשר בחרו", להכניס הנשואות לאחרים. אבל לא הזכיר הכתוב האיסור בהם
בפירוש, ולא נגזר עליהם העונש רק על החמס, לפי שהוא ענין מושכל איננו צריך לתורה:

אישות

דברים פרק כד, א-ו

(א) **כי יקח** איש אשה **ובעלה** והיה אם לא תמצא חן בעיניו כי מצא בה ערות דבר וכתב לה ספר כריתת ונתן בידה ושלחה מביתו: (ב) ויצאה מביתו והלכה והיתה לאיש אחר: (ג) ושנאה האיש האחרון וכתב לה ספר כריתת ונתן בידה ושלחה מביתו או כי ימות האיש האחרון אשר לקחה לו לאשה: (ד) לא יוכל בעלה הראשון אשר שלחה לשוב **לקחתה להיות לו לאשה** אחרי אשר הטמאה כי תועבה הוא לפני יקוק ולא תחטיא את הארץ אשר יקוק אלהיך נתן לך נחלה: ס (ה) כי יקח איש אשה חדשה לא יצא בצבא ולא יעבר עליו לכל דבר נקי יהיה לביתו שנה אחת ושמח את אשתו אשר לקח:

גירושין וקדושת אישות

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת קידושין פרק א הלכה א

הרי למדנו גוים אין להן קידושין מהו שיהא להם גירושין ר' יודה בן פזי ור' חנין בשם ר' חונה רובה דציפורין או שאין להן גירושין או ששניהן מגרשין זה את זה ר' יוחנן דצפרין ר' אחא ר' חנינא בשם ר' שמואל בר נחמן [מלאכי ב טז] כי שנא שלח וגו' עד את ה' אלהי ישראל **בישראל נתתי גירושין לא נתתי גירושין באומות העולם** ר' חנניה בשם ר' פינחס כל הפרשה כתיב " צבאות וכאן כתיב אלהי ישראל **ללמדך שלא ייחד הקדוש ברוך הוא שמו בגירושין אלא בישראל בלבד** מילתיה דר' חייה רבה אמרה גוים אין להן גירושין דתני ר' חייה בן גוי שגירש את אשתו והלכה ונישאת לאחר וגירשה ואחר כך נתגיירו שניהן אין אני קורא עליה לא יוכל בעלה הראשון אשר שלחה לשוב לקחתה ותני כן מעשה בא לפני רבי והכשיר

קודם מתן תורה - רק נשואין

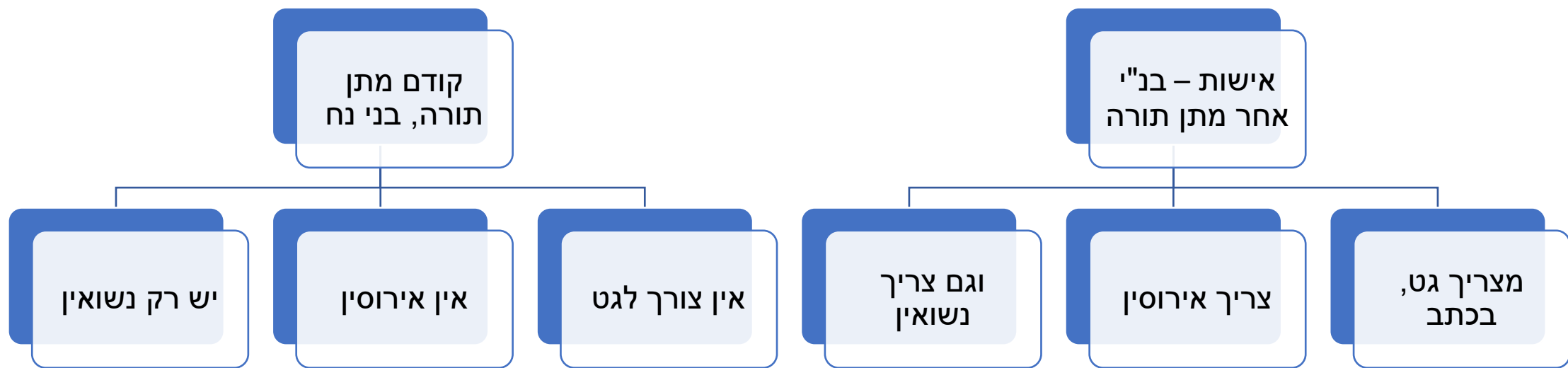
רמב"ם הלכות אישות פרק א הלכה א

קודם מתן תורה היה אדם פוגע אשה בשוק אם רצה הוא והיא לישא אותה **מכניסה לביתו** ובועלה בינו לבין עצמו ותהיה לו לאשה, כיון שנתנה תורה נצטוו ישראל שאם ירצה האיש לישא אשה יקנה אותה תחלה בפני עדים ואחר כך תהיה לו לאשה שנאמר +דברים כ"ב+ כי יקח איש אשה ובא אליה.

רמב"ם הלכות אישות פרק י

הלכה א- הארוסה אסורה לבעלה מדברי סופרים כל זמן שהיא בבית אביה, והבא על ארוסתו בבית חמיו מכין אותו מכת מרדות, ואפילו אם קידשה בביאה אסור לו לבוא עליה ביאה שנייה בבית אביה עד שיביא אותה **לתוך ביתו** וייתחד עמה ויפרישנה לו, **וייחוד זה הוא הנקרא כניסה לחופה והוא הנקרא נישואין בכל מקום**, והבא על ארוסתו לשם נישואין אחר שקידשה משיערה בה קנאה ונעשית נשואה והרי היא אשתו לכל דבר.

הלכה ב- כיון שנכנסה הארוסה לחופה הרי זו מותרת לו לבא עליה בכל עת שירצה והרי היא אשתו גמורה לכל דבר, ומשתכנס לחופה נקראת נשואה אף על פי שלא נבעלה והוא שתהיה ראויה לבעילה, אבל אם היתה נדה אף על פי שנכנסה לחופה ונתיחד עמה לא גמרו הנישואין והרי היא כארוסה עדיין.

אירוסין מול נשואין

רמב"ם הלכות אישות פרק א א-ג

קודם מתן תורה היה אדם פוגע אשה בשוק אם רצה הוא והיא לישא אותה מכניסה לביתו ובועלה בינו לבין עצמו ותהיה לו לאשה, כיון שנתנה תורה נצטוו ישראל שאם ירצה האיש לישא אשה יקנה אותה תחלה בפני עדים ואחר כך תהיה לו לאשה שנאמר +דברים כ"ב+ כי יקח איש אשה ובא אליה. וליקוחין אלו מצות עשה של תורה הם, ובאחד משלשה דברים האשה נקנית, בכסף או בשטר או בביאה, בביאה ובשטר מן התורה ובכסף מדברי סופרים, וליקוחין אלו הן הנקראין קידושין או אירוסין בכל מקום, ואשה שנקנית באחד משלשה דברים אלו היא הנקראת מקודשת או מאורסת. וכיון שנקנית האשה ונעשית מקודשת אף על פי שלא נבעלה ולא נכנסה לבית בעלה הרי היא אשת איש והבא עליה חוץ מבעלה חייב מיתת בית דין ואם רצה לגרש צריכה גט.

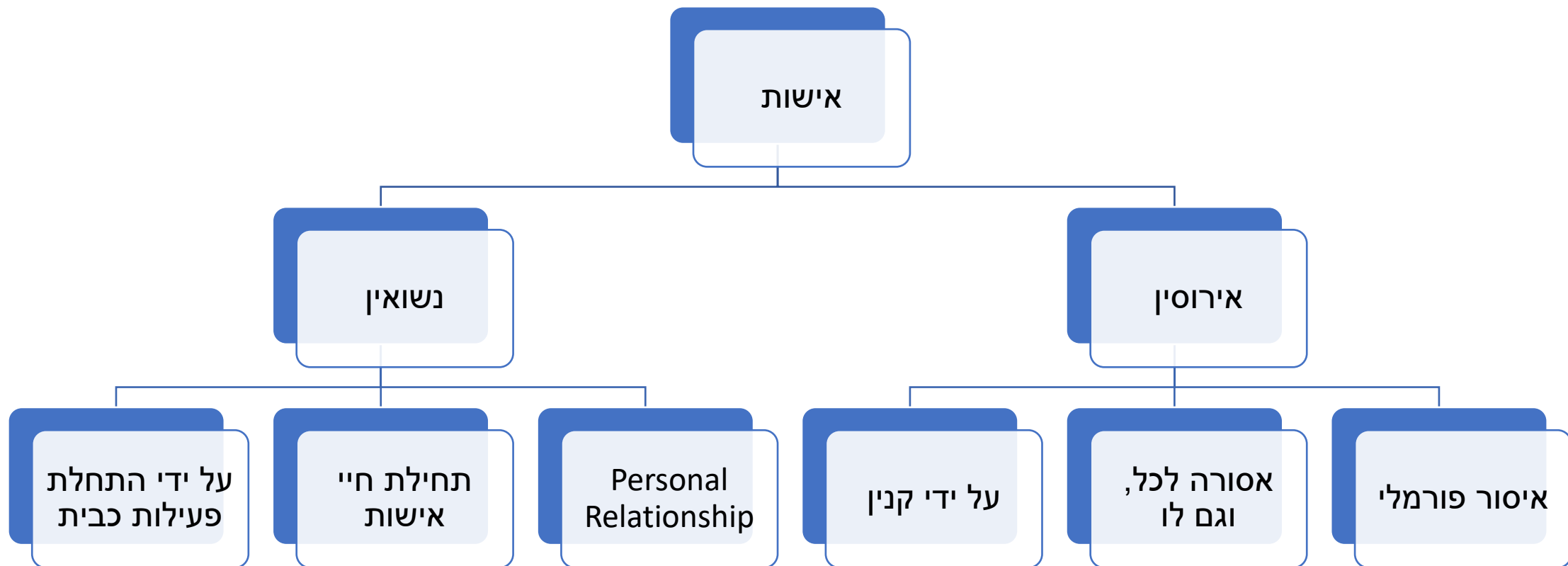
רמב"ם הלכות אישות פרק י- הלכה א-ב

הארוסה אסורה לבעלה מדברי סופרים כל זמן שהיא בבית אביה...עד שיביא אותה לתוך ביתו ויתיחד עמה ויפרישנה לו... והוא הנקרא נישואין בכל מקום... כיון שנכנסה הארוסה לחופה הרי זו מותרת לו לבא עליה בכל עת שירצה והרי היא אשתו גמורה לכל דבר, ומשתכנס לחופה נקראת נשואה אף על פי שלא נבעלה והוא שתהיה ראויה לבעילה...

שיטה מקובצת מסכת כתובות דף ז עמוד ב

וזה לשון שיטה ישנה ואסר לנו את הארוסות וכו' אסר לנו את הארוסות
מדכתיב חופה באורייתא כדרשינן לקמן מאורסה לא נשואה כדאמרינן מאי
נשואה אילימא נשואה ממש וכו' אלא שנכנסה לחופה ולא נבעלה ש"מ דאכתי
מחסרה מסירה וכיון דבעיא מסירה לחופה ש"מ דלא קניא לה לגמרי הילכך
הויא לה כארוסת אחר לגביה ואסירא ליה כדין אשת איש כך פירשו הרא"ה
והרשב"א ז"ל. ורש"י ז"ל פירש ואסר לנו את הארוסות. דרבנן הוא שגזרו על
הייחוד של פנויה אף ארוסה וכו' ע"כ.

אירוסין ונשואין

Why is אִירוֹסִין defined by אישות אחרי מתן תורה?

